

1. časť: pravopisná previerka

Osobné číslo žiaka

V nasledujúcom texte nájdi 20 pravopisných chýb (v každom riadku je jedna chyba) a do toho istého riadka na pravej strane (zrkadlovo) napiš správnu pravopisnú podobu slova. Zachovaj ten istý tvar slova (pád, číslo, osobu...), aký je v pôvodnom texte. Ak chýba čiarka, zapíš ju medzi slovami. Čísla v pravom stĺpci si nevšímaj, sú to body za správnu odpoveď.

Láska je veľký majster to sa musí uznať. Učí nás byť tým, čím sme nikdy neboli.		2
Krásnym vlastnostiam milovanej bytosti sa môžeme tešiť iba ako šťastnej náhode.		2
Je zaujímavé, aký sú k nám ľudia milí, keď vedia, že odchádzame.		2
Hodvábnu rukou priateľou vyberaj a drž ich železnu.		2
Rozbi klavír, no hudba nezmyzne.		2
Niektorí ľudia nerobia chyby, pretože sa vôbec nepokúsili robiť niečo, čo stojí zato.		2
Vzdelanosť možno preberať od iných – múdry môžeme byť iba vlastnou múdrosťou.		2
Ľudský mozog je orgánom seba uvedomenia.		2
Nie starí gréci, ale my sme starí.		2
Sila nášho presvedčenia nieje ešte dôkazom jeho správnosti.		2
Aktívne žiť znamená žiť s primeranými informáciami.		2
Múr predsudkov možno preraziť iba hlavou.		2
Definície, ktoré krývajú, sú dobré.		2
V každej myšlienke sa zvyja pravda i pochybnosť.		2
Knihy sú mrtvym materiálom, dokiaľ v nás nezasejú niečo, čo v nás kľíči.		2
Hudba je staršia než ľudská reč.		2
Kto nerozumie mal by sa pýtať, nie protestovať.		2

Bez snov a ideálov nemožno byť človekom.		2
Koľko rečí vieš, toľko krát si človekom.		2
Cielom umenia je potešenie, ale aj čosi ako druh šťastia.		2

Zdroj: Hartl: Kameň múdrosti- upravené

1. časť: testové úlohy

Prečítaj si text a zapiš do odpoved'ového hárka len jednu správnu odpoveď. Daj pozor, aby si odpoveď zapísal v správnom riadku.

Ukážka 1 Žil raz jeden starý včelár. Staral sa o množstvo včelích úľov neďaleko kúpeľov. Choval včely pre med a ako každý dobrý včelár, nikdy nevybral všetok med z úľov a niečo nechal aj včelám. Raz šiel okolo zlodej a vystriehol, kedy včelár ide na obed, kedy včely lietajú vonku a hľadajú peľ a všetok med ukradol. Úle porozbíjal. Keď sa včelár vrátil a zistil, čo sa stalo, zostal veľmi smutný a dal sa do práce, opravoval a skladal rozbité úle. Práve sa vracali včely, a keď videli tú spúšť, polámané úle, rozhádzané plasty a včelára, ako nad tým všetkým stojí, pomysleli si, že to je jeho práca. Dali sa na útok a úbohého včelára, čo im chcel pomôcť, začali nemilosrdne štípať. Z posledných síl včelár zvolal: *Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípete*

(Ostrovtné príbehy i veľiké cigánstva a žarty, upravené)

1. Urč literárny žáner ukážky 1:

- A) bájka B) novela C) poviedka D) román

2. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?

- A) Sladký med, sladká odmena.
 B) Nepúšťaj sa do vecí, ktorým nerozumieš.
 C) Všeličo je celkom iné, ako sa zdá na prvý pohľad.
 D) Nespoliehaj sa, že priatelia ťa ochránia.

3. Z ukážky 1 vyplýva:

- A) Včelár sa potešil návšteve, pretože už dávnejšie chcel polámané úle nahradiť novými.
 B) Včely zaútočili na chovateľa, pretože im vzal úľ.
 C) Starý muž nechal včelám sladkú tekutinu aj v ich príbytku.
 D) Chovateľ mal jeden úľ a opatroval včely pre med a vosk.

4. Označ správne zapísanú priamu reč poslednej vety z ukážky 1:

- A) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate?“
- B) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate!“
- C) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate“!
- D) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate.“

5. Označ slovo, ktoré nie je synonymum k slovu spúšť:

- A) záhuba B) kalamita C) skaza D) rozmach

6. V ktorej vete sa spodobuje neznelá spoluhláska na znelú?

- A) Staral sa o množstvo úľov včiel.
- B) Nikdy nevybral všetok med z úľov.
- C) Choval včely pre med ako každý dobrý včelár.
- D) Videli tú spúšť, polámané úle.

7. Slová úľ, síl, práce, včelár, kúpeľov sa skloňujú podľa vzorov:

- A) stroj, žena, ulica, hrdina, mesto C) dub, dlaň, ulica, chlap, žena
- B) stroj, žena, ulica, chlap, stroj D) kosť, žena, dlaň, chlap, ulica

8. V ktorej vete sa všetky prídavné mená skloňujú podľa rovnakého vzoru?

- A) Žil raz jeden starý včelár, ktorý sa staral o množstvo včelích úľov.
- B) Včelár skladal rozbité včelie úle.
- C) Dobrý včelár nikdy nevybral všetok med usilovným včelám.
- D) Na včelárovom mede si pochutnala aj neželaná návšteva.

9. Označ rad dokonavých slovies:

- A) vystrihol, choval, lietajú, štípate B) žil, staral sa, vrátil sa, pomysleli si
- C) vracali, videli, opravoval, skladal D) zvolal, zistil, porozbíjal, ukradol

10. Raz šiel okolo zlodej. Podčiarknutý slovný druh vo vete je:

- A) predložka B) príslovka C) spojka D) častica

11. V ktorej vete je neplnovýznamové sloveso?

- A) Choval včely pre med.
- B) Včely začali nemilosrdne štípať.
- C) Z posledných síl včelár zvolal.
- D) Opravoval a skladal rozbité úle.

12. Koľko neohybných slovných druhov je v podčiarknutej vete v ukážke 1?

- A) 7 B) 9 C) 8 D) 10

13. Pre druhú vetu ukážky 1 neplatí:

- A) je to jednoduchá veta rozvitá, C) je to dvojčlenná neúplná veta,
B) je to oznamovacia veta so slovesným prísudkom, D) je to veta s priamy predmetom.

14. V ktorej možnosti sú vetné členy v nasledujúcej vete v správnom poradí?

Úbohý včelár im chcel zachrániť úl pod strechou.

- A) prívlastok zhodný, podmet, predmet priamy, zložený slovesný prísudok, predmet priamy, prívlastok nezhodný
B) prívlastok zhodný, podmet, predmet nepriamy, slovesno-menný prísudok, predmet priamy, príslovkové určenie miesta
C) prívlastok zhodný, predmet priamy, predmet nepriamy, slovesno-menný prísudok, podmet, príslovkové určenie miesta
D) prívlastok zhodný, podmet, predmet nepriamy, zložený slovesný prísudok, predmet priamy, prívlastok nezhodný

15. Označ možnosť, v ktorej majú slová rovnaký počet slabík:

- A) ukradol, katastrofa, situácia, naliehavý C) vyhlíadol, rozbité, nemilosrdne, šetrný
B) rozhádzané, opravoval, roztlčené, pozícia D) včelára, lietajú, všetok, ideál

Ukážka 2

Keď pavúk svoje siete dotká
a jeseň zbiera lístie na pieseň
ty mizneš v diaľke ako bodka
a najstudenší vietor vane sem

Keď pavúk svoje siete dotká
a jeseň má už pieseň v rukáve
tu na stene len tvoja fotka
pripomína mi leto prchavé

Keď pavúk svoje siete dotká ja
nevládzem ťa naspäť zavolať
clivota je nekonečne krotká
a slnko nevládze už na to hriať

Keď pavúk svoje siete dotká tak
niekoľkokrát sa naspäť zadívam a
tvoja malá čierna bodka
už možno vôbec nie je pravdivá

(Kamil Peteraj: V slepých uličkách, upravený úryvok)

16. Z ukážky 2 nevyplýva:

- A) Vyjadruje ochladenie citu medzi dvomi ľuďmi.
- B) Láska dvoch ľudí trvala len počas jesene.
- C) Autor na svoju lásku spomína.
- D) Vzťah trval krátko.

17. Ktoré tvrdenie o ukážke 2 je pravdivé:

- A) V ukážke je použitý združený rým.
- B) Autor využíva interpunkciu.
- C) Nachádza sa v nej jedno slovo utvorené skladaním.
- D) V ukážke je použitý hovorový štýl a rozprávací slohový postup.

18. Verš jeseň má už pieseň v rukáve vyjadruje:

- A) radosť z jesenného počasia
- C) posun deja v čase
- B) túžbu spievať
- D) snahu zachrániť lásku

19. Ukážka 2 predstavuje:

- A) lyrickú báseň o prežitej láske
- B) reflexívnu báseň o vysnenej láske
- C) lyricko-epickú báseň o nenaplnenej láske
- D) epickú báseň, v ktorej muž vyznáva žene lásku

20. V hrubo vytlačenej časti ukážky 2 sa nenachádza/jú:

- A) 8 samohlások a 1 dvojhlasica
- C) 4 rôzne neznelé spoluhlásky
- B) 5 rôznych znelých spoluhlások
- D) 3 rôzne obojaké spoluhlásky

21. Podčiarknuté umelecké prostriedky v ukážke 2 sú:

- A) metafora, personifikácia, epiteton, slang
- B) personifikácia, prirovnanie, epiteton, básnické slovo
- C) personifikácia, prirovnanie, metafora, básnické slovo
- D) metafora, personifikácia, epiteton, historizmus

22. Označ slová so slabikotvornou spoluhláskou:

- A) slnko, prchavé
- C) dotká, zhromažďuje
- B) nevládze, najstudenší
- D) krotká, strácať sa

23. Koľko zámen je v tretej strofe ukážky 2?

- A) 6
- B) 5
- C) 4
- D) 7

24. V ukážke 2 sa nenachádza:

- A) pomocné sloveso byť
- C) zvrtné zámeno
- B) častica
- D) privlastňovacie prídavné meno

25. Ktorému slovesu zodpovedajú nasledujúce gramatické kategórie: 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid, jednoduchý slovesný tvar?

- A) Zmizne v diaľke ako bodka. C) Slnko nebude vladať už na to hriať.
B) Niekoľkokrát sa naspäť zadívam. D) Pripomína mi leto prchavé.

26. Označ abstraktné podstatné meno rozvité vzťahovým prídavným menom:

- A) krotká clivota B) najstudenší vietor C) malý pavúk D) jesenná pieseň

27. Slovo niekoľkokrát je:

- A) násobná číslovka B) základná číslovka C) radová číslovka D) neurčité zámeno

28. V ktorej možnosti je prisudzovací sklad?

- A) zbiera lístie C) vždy sa zadívam
B) clivota je krotká D) pripomína mi

29. Na stene len tvoja fotka pripomína mi leto prchavé. Označ nepravdivú odpoveď týkajúcu sa danej vety.

- A) vo vete je jedno príslovkové určenie,
B) veta má dva zhodné prívlastky,
C) prísudok rozvíjajú dva priame predmety,
D) podmet vety je rozvítý prívlastkom.

30. V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam slova prchavé z ukážky 2?

- A) veľmi premenlivé C) nevelmi daždivé
B) krátko trvajúce D) rýchlo sa blížiacie

1. časť: pravopisná previerka**riešenie**

V nasledujúcom texte nájdi 20 pravopisných chýb (v každom riadku je jedna chyba) a do toho istého riadka na pravej strane (zrkadlovo) napiš správnu pravopisnú podobu slova. Zachovaj ten istý tvar slova (pád, číslo, osobu...), aký je v pôvodnom texte. Ak chýba čiarka, zapíš ju medzi slovami. Čísla v pravom stĺpci si nevšímaj, sú to body za správnu odpoveď.

Láska je veľký majster to sa musí uznať. Učí nás byť tým, čím sme nikdy neboli.	majster, to	2
Krásnym vlastnostiam milovanej bytosti sa môžeme tešiť iba ako šťastnej náhode.	môžeme	2
Je zaujímavé, aký sú k nám ľudia milí, keď vedia, že odchádzame.	akí	2
Hodvábnou rukou priateľou vyberaj a drž ich železnu.	priateľov	2
Rozbi klavír, no hudba nezmysle.	nezmysle	2
Niektorí ľudia nerobia chyby, pretože sa vôbec nepokúsili robiť niečo, čo stojí zato.	za to	2
Vzdelanosť možno prebrať od iných – múdry môžeme byť iba vlastnou múdrosťou.	múdri	2
Ľudský mozog je orgánom seba uvedomenia.	sebauvedomenia	2
Nie starí gréci, ale my sme starí.	Gréci	2
Sila nášho presvedčenia nieje ešte dôkazom jeho správnosti.	nie je	2
Aktívne žiť znamená žiť s primeranými informáciami.	informáciami	2
Múr predsudkov možno preraziť iba hlavou.	predsudkov	2
Definície, ktoré krývajú, sú dobré.	krývajú	2
V každej myšlienke sa zvyja pravda i pochybnosť.	zvyja	2
Knihy sú mrtvym materiálom, dokiaľ v nás nezasejú niečo, čo v nás klíči.	mrtvym	2
Hudba je staršia než ľudská reč.	ľudská	2
Kto nerozumie mal by sa pýtať, nie protestovať.	nerozumie, mal	2

Bez snov a ideálov nemožno byť človekom.	byť	2
Koľko rečí vieš, toľko krát si človekom.	toľkokrát	2
Cielom umenia je potešenie, ale aj čosi ako druh šťastia.	Cieľom	2

Zdroj: Hartl: Kameň múdrosti- upravené

1. časť: testové úlohy

Prečítaj si text a zapiš do odpoved'ového hárka len jednu správnu odpoveď. Daj pozor, aby si odpoveď zapísal v správnom riadku.

Ukážka 1 Žil raz jeden starý včelár. Staral sa o množstvo včelích úľov neďaleko kúpeľov. Choval včely pre med a ako každý dobrý včelár, nikdy nevybral všetok med z úľov a niečo nechal aj včelám. Raz šiel okolo zlodej a vystriehol, kedy včelár ide na obed, kedy včely lietajú vonku a hľadajú peľ a všetok med ukradol. Úle porozbíjal. Keď sa včelár vrátil a zistil, čo sa stalo, zostal veľmi smutný a dal sa do práce, opravoval a skladal rozbité úle. Práve sa vracali včely, a keď videli tú spúšť, polámané úle, rozhádzané plasty a včelára, ako nad tým všetkým stojí, pomysleli si, že to je jeho práca. Dali sa na útok a úbohého včelára, čo im chcel pomôcť, začali nemilosrdne štípať. Z posledných síl včelár zvolal: *Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípete*

(Ostrovtné príbehy i veľiké cigánstva a žarty, upravené)

16. Urč literárny žáner ukážky 1:

- A) **bájka** B) novela C) poviedka D) román

17. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky 1?

- A) Sladký med, sladká odmena.
 B) Nepúšťaj sa do vecí, ktorým nerozumieš.
 C) **Všeličo je celkom iné, ako sa zdá na prvý pohľad.**
 D) Nespoliehaj sa, že priatelia ťa ochránia.

18. Z ukážky 1 vyplýva:

- A) Včelár sa potešil návšteve, pretože už dávnejšie chcel polámané úle nahradiť novými.
 B) Včely zaútočili na chovateľa, pretože im vzal úľ.
 C) **Starý muž nechal včelám sladkú tekutinu aj v ich príbytku.**
 D) Chovateľ mal jeden úľ a opatroval včely pre med a vosk.

19. Označ správne zapísanú priamu reč poslednej vety z ukážky 1:

- A) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate?“
B) „**Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate!**“
C) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate!“
D) „Včielky moje, toho, kto vám med ukradol, ste nechali odísť a svojho pomocníka a priateľa štípate.“

20. Označ slovo, ktoré nie je synonymum k slovu spúšť:

- A) záhuba B) kalamita C) skaza **D) rozmach**

21. V ktorej vete sa spodobuje neznelá spoluhláska na znelú?

- A) Staral sa o množstvo úľov včiel.
B) **Nikdy nevybral všetok med z úľov.**
C) Choval včely pre med ako každý dobrý včelár.
D) Videli tú spúšť, polámané úle.

22. Slová úľ, síl, práce, včelár, kúpeľov sa skloňujú podľa vzorov:

- A) stroj, žena, ulica, hrdina, mesto C) dub, dlaň, ulica, chlap, žena
B) **stroj, žena, ulica, chlap, stroj** D) kosť, žena, dlaň, chlap, ulica

23. V ktorej vete sa všetky prídavné mená skloňujú podľa rovnakého vzoru?

- A) Žil raz jeden starý včelár, ktorý sa staral o množstvo včelích úľov.
B) Včelár skladal rozbité včelie úle.
C) **Dobrý včelár nikdy nevybral všetok med usilovným včelám.**
D) Na včelárovom mede si pochutnala aj neželaná návšteva.

24. Označ rad dokonavých slovies:

- A) vystrihol, choval, lietajú, štípate B) žil, staral sa, vrátil sa, pomysleli si
C) vracali, videli, opravoval, skladal **D) zvolal, zistil, porozbíjal, ukradol**

25. Raz šiel okolo zloděj. Podčiarknutý slovný druh vo vete je:

- A) predložka **B) príslovka** C) spojka D) častica

26. V ktorej vete je neplnovýznamové sloveso?

- A) Choval včely pre med.
B) **Včely začali nemilosrdne štípať.**
C) Z posledných síl včelár zvolal.
D) Opravoval a skladal rozbité úle.

27. Koľko neohybných slovných druhov je v podčiarknutej vete v ukážke 1?

- A) **7** B) 9 C) 8 D) 10
raz, okolo, a, na, vonku, a, a

28. Pre druhú vetu ukážky 1 neplatí:

- A) je to jednoduchá veta rozvitá, C) je to dvojčlenná neúplná veta,
B) je to oznamovacia veta so slovesným prísudkom, **D) je to veta s priamy predmetom.**

29. V ktorej možnosti sú vetné členy v nasledujúcej vete v správnom poradí?

Úbohý včelár im chcel zachrániť úl pod strechou.

- A) prívlastok zhodný, podmet, predmet priamy, zložený slovesný prísudok, predmet priamy, prívlastok nezhodný
B) prívlastok zhodný, podmet, predmet nepriamy, slovesno-menný prísudok, predmet priamy, príslovkové určenie miesta
C) prívlastok zhodný, predmet priamy, predmet nepriamy, slovesno-menný prísudok, podmet, príslovkové určenie miesta
D) **prívlastok zhodný, podmet, predmet nepriamy, zložený slovesný prísudok, predmet priamy, prívlastok nezhodný**

30. Označ možnosť, v ktorej majú slová rovnaký počet slabík:

- A) ukradol, katastrofa, situácia, naliehavý C) vyhliadol, rozbité, nemilosrdne, šetrný
B) **rozhádzané, opravoval, roztlčené, pozícia** D) včelára, lietajú, všetok, ideál

Ukážka 2

Keď pavúk svoje siete dotká
a jeseň zbiera lístie na pieseň
ty mizneš v diaľke ako bodka
a najstudenší vietor vanie sem

Keď pavúk svoje siete dotká
a jeseň má už pieseň v rukáve
tu na stene len tvoja fotka
pripomína mi leto prchavé

Keď pavúk svoje siete dotká ja
nevládzem ťa naspäť zavolať
clivota je nekonečne krotká
a slnko nevládze už na to hriať

Keď pavúk svoje siete dotká tak
niekoľkokrát sa naspäť zadívam a
tvoja malá čierna bodka
už možno vôbec nie je pravdivá

(Kamil Peteraj: V slepých uličkách, upravený úryvok)

31. Z ukážky 2 nevyplýva:

- A) Vyjadruje ochladenie citu medzi dvomi ľuďmi.
- B) **Láska dvoch ľudí trvala len počas jesene.**
- C) Autor na svoju lásku spomína.
- D) Vzťah trval krátko.

32. Ktoré tvrdenie o ukážke 2 je pravdivé:

- A) V ukážke je použitý združený rým.
- E) Autor využíva interpunkciu.
- F) **Nachádza sa v nej jedno slovo utvorené skladaním.**
- G) V ukážke je použitý hovorový štýl a rozprávací slohový postup.

33. Verš jeseň má už pieseň v rukáve vyjadruje:

- A) radosť z jesenného počasia
- C) **posun deja v čase**
- B) túžbu spievať
- D) snahu zachrániť lásku

34. Ukážka 2 predstavuje:

- A) **lyrickú báseň o prežitej láske**
- B) reflexívnu báseň o vysnenej láske
- C) lyricko-epickú báseň o nenaplnenej láske
- D) epickú báseň, v ktorej muž vyznáva žene lásku

35. V hrubo vytlačenej časti ukážky 2 sa nenachádza/jú:

- A) 8 samohlások a 1 dvojhláska
- C) 4 rôzne neznelé spoluhlásky
- B) 5 rôznych znelých spoluhlások
- D) 3 rôzne obojaké spoluhlásky

V tejto úlohe sú 2 správne odpovede – B – sú 4 – d', v, j, d... C – je ich 5 – k, p, s, t', t

36. Podčiarknuté umelecké prostriedky v ukážke 2 sú:

- A) metafora, personifikácia, epiteton, slang
- B) **personifikácia, prirovnanie, epiteton, básnické slovo**
- C) personifikácia, prirovnanie, metafora, básnické slovo
- D) metafora, personifikácia, epiteton, historizmus

37. Označ slová so slabikotvornou spoluhláskou:

- A) **slnko, prchavé**
- C) dotká, zhromažďuje
- B) nevládze, najstudení
- D) krotká, strácať sa

38. Koľko zámen je v tretej strofe ukážky 2?

- A) 6
- B) 5
- C) **4**
- D) 7 **svoje, ja, t'a, to**

39. V ukážke 2 sa nenachádza:

- A) pomocné sloveso byť
- C) zvrtné zámeno
- B) častica
- D) **privlastňovacie prídavné meno**

40. Ktorému slovesu zodpovedajú nasledujúce gramatické kategórie: 3. osoba, singulár, prítomný čas, oznamovací spôsob, nedokonavý vid, jednoduchý slovesný tvar?
A) Zmizne v diaľke ako bodka. C) Slnko nebude vladať už na to hriať.
B) Niekoľkokrát sa naspäť zadívam. D) **Pripomína mi leto prchavé.**
41. Označ abstraktné podstatné meno rozvité vzťahovým prídavným menom:
A) krotká clivota B) najstudenší vietor C) malý pavúk **D) jesenná pieseň**
42. Slovo niekoľkokrát je:
A) **násobná číslovka** B) základná číslovka C) radová číslovka D) neurčité zámeno
43. V ktorej možnosti je prisudzovací sklad?
A) zbiera lístie C) vždy sa zadívam
B) **clivota je krotká** D) pripomína mi
44. *Na stene len tvoja fotka pripomína mi leto prchavé.* Označ nepravdivú odpoveď týkajúcu sa danej vety.
A) vo vete je jedno príslovkové určenie,
B) veta má dva zhodné prívlastky,
C) **prísudok rozvíjajú dva priame predmety,**
D) podmet vety je rozvitý prívlastkom.
45. V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam slova prchavé z ukážky 2?
A) veľmi premenlivé C) nevelmi daždivé
B) **krátko trvajúce** D) rýchlo sa blížiacie